

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

BISNOTA AAN DE LEDEN VAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering over de zorg en ondersteuning voor geïnterneerde personen met een handicap door vergunde zorgaanbieders

Principiële goedkeuring

Bijlagen:

- ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering over de zorg en ondersteuning voor geïnterneerde personen met een handicap door vergunde zorgaanbieders;
- het advies van de Inspectie van Financiën van 12 oktober 2018;
- het begrotingsakkoord van 25 oktober 2018.

1 Aanleiding

Het Europees Hof voor de rechten van de mens heeft sinds 2012, 14 vonnissen tegen de Belgische Staat uitgevaardigd voor het gebrek aan gepaste zorg en ondersteuning van geïnterneerde gevangenen (veroordeling wegens mishandeling, willekeurige detentie en gebrek aan effectieve remedie). Het Hof heeft in september 2016 een pilootarrest gevelde dat alle overige verzoeken opschort inzake internering, en dit, voor een periode eindigend op 6 december 2018. Deze periode moet dienen om België toe te laten de nodige passende maatregelen te nemen. Na 6 december 2018 zal het Hof opnieuw onderzoeken of aan de gestelde vereisten werd voldaan. In februari heeft de federale overheidsdienst Justitie een actieplan voorgelegd aan het Comité van Ministers van de Raad van Europa. Dit resulteerde in de volgende aangenomen beslissing door het Comité van Ministers op haar vergadering van 7-9 maart 2017:

"1. regarding the individual measures, reiterated the importance for the authorities to continue to ensure that all the applicants receive the psychiatric care they require, especially those who remain in prison, and to keep the Committee informed of essential developments in their care, in particular their prospects of transfer to an external structure;

2. regarding the general measures, noted with interest that, taking due account of the indications given by the Court in the pilot judgment *W.D. v. Belgium*, the authorities are actively pursuing the implementation of their action plan to overcome the structural problem of internment, in particular through the entry into force of the new law on internment and the adoption of a third master-plan at the end of 2016; invited the authorities to keep the Committee informed of the progress achieved, including the developments concerning remedies;

3. decided to resume consideration of this group of cases at their 1302nd meeting (December 2017) (DH), on the basis of the detailed analysis of the action plan to be carried out by the Secretariat in cooperation with the authorities."

Gelet op voormelde veroordeling door het Europees Hof voor de rechten van de mens omtrent "het opsluiten van geïnterneerden in daartoe ongeschikte inrichtingen" wil ook Vlaanderen versneld werk maken van een gepast ondersteuningsaanbod voor geïnterneerde personen met een handicap.

Binnen de sector personen met een handicap is reeds specifiek aanbod voor geïnterneerde personen met een handicap voorhanden:

- Specifieke projecten voor dagondersteuning binnen de gevangenis.
- Gespecialiseerde units van geïnterneerden (forensische VAPH-units).

Daarnaast kunnen zij ook aanspraak maken op navolgende vormen van ondersteuning die worden gesubsidieerd door het VAPH:

- Rechtstreeks toegankelijke hulp: deze kan zowel binnen als buiten de gevangenis ingezet worden.
- Persoonsvolgend budget voor niet rechtstreeks toegankelijke hulp (PVB).

Voorheen: persoonsvolgende convenanten en capaciteit binnen FAM.

De beschikbare middelen en capaciteit zijn op dit moment echter ontoereikend om een voldoende uitstroom vanuit de gevangenis te garanderen. Hierdoor slibt ook dit aanbod dicht wat de doorstroom vanuit andere gespecialiseerde (tijdelijke) settings (bv. FPC en medium security) belemmert.

De introductie van de persoonsvolgende financiering heeft het ondersteuningslandschap voor personen met een handicap grondig gewijzigd. Het nieuwe systeem gaat uit van een maximale zelfregie door de persoon met een handicap zelf.

Personen met een handicap die nood hebben aan niet rechtstreeks toegankelijke hulp krijgen voortaan een persoonsvolgend budget (PVB) ter beschikking gesteld dat ze naar keuze in cash of als voucher kunnen inzetten om zelf de nodige zorg en ondersteuning op een zeer flexibele wijze en op maat van de eigen noden en situatie te organiseren. Dit systeem is in zijn huidige vorm nog onvoldoende aangepast aan specifieke subgroepen die bijzonder kwetsbaar zijn in het omgaan met een eigen budget en mogelijks (minstens tijdelijk) eerder aangewezen zijn op een meer directe financieringsvorm of bijkomende beschermende maatregelen.

De middelen die het VAPH ter beschikking heeft om personen met een handicap, die zorg en ondersteuning nodig hebben, een persoonsvolgend budget of rechtstreeks toegankelijke hulp ter beschikking te stellen, zijn vandaag nog ontoereikend om alle noden en vragen te beantwoorden. Specifiek voor de subgroep van geïnterneerde personen met een handicap impliceert dit een zeer moeilijke uitstroom uit de gevangenis en een zeer moeilijke doorstroom vanuit andere gespecialiseerde settings zoals forensische psychiatrische centra (FPC) en erkende medium security-afdelingen (voor geïnterneerden met een medium risk-statuut) binnen de psychiatrie.

De procedure tot aanvragen van een PVB, met een proces van vraagverheldering en een objectivering van de zorgzwaarte aan de hand van het zorgzwaarte-instrument (ZZI), is niet aangepast aan en bijgevolg moeilijk toepasbaar voor geïnterneerde personen met een handicap die op het moment van hun aanvraag nog in een gevangenis, FPC of erkende medium security afdelingen verblijven. De gehanteerde instrumenten laten immers niet toe om een adequate vraagverheldering en inschatting van de zorgzwaarte te maken omwille van de extra beveiligende maatregelen die worden opgelegd. Dit zou tot onaangepaste budgetten kunnen leiden.

Geïnterneerde personen met een handicap die eerder een aanvraag voor niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning aan het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) stelden, zagen hun vraag naar niet rechtstreeks toegankelijke ondersteuning in het kader van de transitie naar persoonsvolgende financiering van actieve zorgvragen op de Centrale Registratielijst voor Zorgvragen (CRZ) omgezet in een vraag naar een PVB. Deze personen zullen vermoedelijk in 2019 een PVB ter beschikking gesteld krijgen, gelet op het uitbreidingsbeleid dat in het vooruitzicht wordt gesteld. Rekening

houdend met de specifieke situatie van de geïnterneerde zal het vertaalde CRZ-budget in bepaalde gevallen ontoereikend zijn en kan de inzet van het budget in cash bij een niet vergunde zorgaanbieder minder aangewezen zijn.

Het VAPH is zelf niet altijd op de hoogte van het statuut als geïnterneerde. Vandaag krijgen echter meer dan 100 personen met een handicap met het statuut van geïnterneerde, ondersteuning van door het VAPH vergunde zorgaanbieders (VZA). Met de transitie naar de persoonsvolgende financiering hebben ook deze personen een PVB ter beschikking gesteld gekregen, dat ze in principe zowel in cash als in voucher kunnen inzetten. Op vandaag stellen zich hier geen problemen en wordt de eerder geboden zorg en ondersteuning verder gecontinueerd. Voorlopig worden daarom geen structurele overgangsmaatregelen voorzien voor deze groep.

De interneringswet voorziet verschillende mogelijkheden om in gepaste zorg en ondersteuning voor een geïnterneerde persoon met een handicap te voorzien: het systeem van plaatsing, in voorkomend geval gepaard gaande met de toekenning van een uitgaansvergunning, verlof en/of beperkte detentie, het systeem van elektronisch toezicht, en het systeem van invrijheidstelling op proef (IOP).

De geïnterneerden die reeds een PVB hebben, betreffen overwegend geïnterneerde personen met een handicap onder het stelsel van IOP met een relatief laag risico op misbruik van het PVB. In uitzonderlijke gevallen kan het toch gaan om een persoon die geplaatst is door justitie.

Plan van aanpak

Om een antwoord te bieden aan de bovenvermelde probleemstellingen, plannen we op de korte termijn, te weten voor 2018-2019, volgende stappen te zetten:

De Vlaamse regering voorziet in 2018 en 2019 extra middelen voor de zorg en ondersteuning van geïnterneerde personen met een handicap. Voor 2018 is een bedrag van 4,8 miljoen euro voorzien. In 2019 zou een gelijkaardige inspanning geleverd worden. Deze bijkomende middelen worden samengevoegd met de middelen die vandaag reeds naar de gespecialiseerde forensische VAPH-units gaan en worden vanaf 2018 als een apart budget beheerd door het VAPH.

Daarnaast blijft – buiten dit aparte budget – het specifieke aanbod voor dagondersteuning (voor gedetineerde en geïnterneerde PmH) binnen de gevangenis en het rechtstreeks toegankelijke aanbod bestaan.

In 2019 zal ook verder ingezet worden op het ter beschikking stellen van persoonsvolgende budgetten aan personen in prioriteitengroep 1.

Het budget beschikbaar voor de directe financiering van ondersteuning voor geïnterneerde personen met een handicap door vergunde zorgaanbieders die uitstromen uit gevangenis, FPC, erkende medium security-afdelingen of forensische VAPH-units zien we als een rollend fonds waarbij budgetten heringezet worden bij doorstroom van de betrokken persoon naar een persoonsvolgend budget, naar een andere setting buiten het VAPH of na overlijden. Dit globale budget is mogelijk aan herziening toe in een latere fase om in voldoende opvangcapaciteit te kunnen voorzien.

Voor geïnterneerde personen met een handicap die klaar zijn om uit te stromen uit een beveiligde context (gevangenis, FPC en erkende medium security-afdelingen) waar de nadruk onvoldoende ligt op handicapspecifieke ondersteuning en behandeling, breiden we de doorstroommogelijkheden naar direct gefinancierde VAPH-ondersteuning uit. Naast de mogelijkheid tot opname in een forensische VAPH-unit creëren we een bijkomende mogelijkheid tot direct gefinancierde ondersteuning door vergunde zorgaanbieders.

We bieden geïnterneerde personen met een handicap die ondersteund worden binnen de forensische VAPH units ook de mogelijkheid om door te stromen naar de directe financiering bij een vergunde zorgaanbieder.

Geïnterneerde personen met een handicap die in een medium security-afdeling verblijven zullen voortaan ook kunnen doorstromen naar een forensische VAPH-unit.

De geïnterneerde personen met een handicap die in een beveiligde context (gevangenis, FPC en erkende medium security-afdelingen) verblijven kunnen geen persoonsvolgend budget vragen bij het VAPH. Voor de geïnterneerde personen met een handicap die niet in een beveiligde context verblijven, blijft de mogelijkheid tot aanvragen en ter beschikking stellen van een PVB bestaan.

We voorzien de mogelijkheid tot doorstroom uit het direct gefinancierd ondersteuningsaanbod naar een persoonsvolgend budget.

Bij het beëindigen van het statuut internering dient de betrokken persoon uit te stromen uit de forensische VAPH-unit en uit de directe financiering bij een vergunde zorgaanbieder en kan hij geen gebruik meer maken van rechtstreeks gefinancierde ondersteuning voor geïnterneerden.

Als er een terugkeer is van de geïnterneerde naar de gevangenis of naar een andere beveiligde setting (FPC of erkende medium security-afdelingen) voorzien we naderhand de mogelijkheid om opnieuw een aanvraag tot directe financiering tot het VAPH te richten. Tijdelijke opschorting van de directe financiering i.k.v. time-out en crisis in bijvoorbeeld psychiatrie blijft mogelijk.

Ruimer werken we een beleid uit voor personen met een handicap in bijzonder kwetsbare situaties waarvoor zelfregie en werken met een eigen budget extra begeleiding en eventueel beschermende maatregelen vraagt.

We zetten een samenwerkingsverband op tussen VAPH – justitiehuisen (departement WVG) – PSD en Zorgteams (DG EPI) – FPC (Gent en Antwerpen) – KBM's - de netwerkcoördinatoren internering (FOD Justitie en FOD Volksgezondheid) – de mobiele equipes internering die voorzien zijn in het Masterplan Internering (i.p.v. de huidige Schakelteams) teneinde in elk individueel dossier op een efficiënte wijze een gepaste oplossing te kunnen zoeken.

2 INHOUD

Met voorliggend ontwerpbesluit worden maatregelen genomen om een optimale doorstroom te kunnen realiseren van geïnterneerde personen met een handicap uit de gevangenis, een FPC en erkende medium security-afdeling naar de VAPH-sector.

De gespecialiseerde capaciteit binnen de forensische VAPH-units waarin nu reeds geïnterneerde personen met een handicap vanuit de gevangenis of een FPC kunnen instromen, wordt opengesteld voor doorstroom vanuit de medium security-afdelingen.

Daarnaast wordt er voorzien in ondersteuning bij een vergunde VAPH-zorgaanbieder door middel van directe financiering voor geïnterneerde personen die doorstromen vanuit de gevangenis, een FPC en erkende medium security-afdelingen.

Teneinde de gelimiteerde capaciteit binnen de forensische VAPH-units voor te behouden voor de personen die hier werkelijk nood aan hebben, wordt de mogelijkheid voorzien een aanvraag tot directe gefinancierde ondersteuning bij een vergunde zorgaanbieder in te dienen vanuit een forensische VAPH-unit.

De directe financiering kan enkel ingezet worden bij door het VAPH vergunde zorgaanbieders die zich hiertoe bij het VAPH aangemeld hebben.

Zowel in het kader van de forensische VAPH-units als in het kader van ondersteuning bij een vergunde zorgaanbieder wordt een handicapspecifieke aanpak betracht die afgestemd wordt op de forensische noden.

2.1. Doelgroep

Het aanbod van de reeds bestaande forensische VAPH-units richt zich op personen met het statuut internering die:

- door het VAPH erkend zijn als persoon met een handicap,
- uitstromen uit een gevangenis, een FPC of een erkende medium security afdeling,
- behoefte hebben aan voltijdse dagondersteuning en woonondersteuning in een residentiële setting met handicapspecifieke en forensische knowhow.

De direct gefinancierde ondersteuning bij een vergunde zorgaanbieder is bedoeld voor geïnterneerde personen :

- die door het VAPH erkend zijn als een persoon met een handicap, met uitzondering van de personen met een enkelvoudige psychische stoornis, dit naar analogie met het feit dat personen met een enkelvoudig psychische stoornis geen persoonsvolgend budget bij het agentschap kunnen aanvragen.
- die uitstromen uit een gevangenis, een FPC, een erkende medium security-afdeling of een forensische VAPH-unit
- die nood hebben aan handicapspecifieke ondersteuning en forensische know how in een minder of meer gesloten omgeving dit ongeacht de benodigde ondersteuningsvorm en -intensiteit.

2.2. Directe financiering van ondersteuning voor geïnterneerde PmH bij een vergunde zorgaanbieder

2.2.1. Aanvraag

De aanvraag tot directe financiering bij een bij het VAPH geregistreerde vergunde zorgaanbieder wordt ingediend aan de hand van een geëigend elektronisch aanvraagformulier.

Bij het aanvraagformulier dient een uitvoerige motivering toegevoegd te worden: een gemotiveerd verslag dat opgemaakt werd door de betrokken professionals uit de setting waar de geïnterneerde persoon op het moment van de aanvraag verblijft met aanduiding van de nodige ondersteuning.

Indien de geïnterneerde persoon nog niet erkend is door het VAPH als persoon met een handicap, dan wordt een multidisciplinair verslag (module A), opgesteld door een multidisciplinair team, toegevoegd.

De aanvraag gebeurt door de geïnterneerde persoon zelf (of zijn bewindvoerder) en wordt mede ondertekend door de verantwoordelijke van de gevangenis, het forensisch psychiatrisch centrum, de medium security-afdeling of de forensische VAPH-unit.

Vooraleer een aanvraag wordt ingediend, gebeurt er best een toets tussen de instantie (verantwoordelijke zorg) van waaruit de cliënt wil uitstromen en de regiocoördinator van het VAPH, waarbij de regiocoördinator VAPH oordeelt of betrokkene in aanmerking komt voor de directe financiering van het VAPH. We zien dit als een soort vooronderzoek, in te vullen via een 'zitdag' of een telefonisch contact. Dit wordt evenwel niet in de reglementering verankerd doch eerder als goede praktijk gesuggereerd.

Bij het beoordelen van de aanvraag wordt gecontroleerd:

- of is voldaan aan de formele ontvankelijkheidsvereisten die voor alle aanvragen VAPH gelden
- of de betrokken persoon uitstroomt uit een beveiligde setting

- of het aanvraagformulier volledig is en of de motivatie is toegevoegd
- of de geïnterneerde persoon reeds erkend is door VAPH als een persoon met een handicap en indien niet dan moet dossier voorgelegd worden aan de provinciale evaluatiecommissie.

Het VAPH kan bijkomende informatie opvragen of als de aanvraag niet volledig is, de vervollediging vragen.

Als de gevraagde informatie niet wordt aangeleverd binnen een termijn van een maand, of de aanvraag niet wordt vervolledigd binnen deze termijn dan wordt de aanvraag stopgezet.

De geldigheidsduur van een positieve beslissing van het VAPH over direct gefinancierde ondersteuning bij een vergunde zorgaanbieder wordt beperkt tot maximaal 1 jaar. Indien er na een jaar geen instroom gerealiseerd werd, bijvoorbeeld omwille van het feit dat het budget van het VAPH op is of omdat er geen geschikte zorgaanbieder kan worden gevonden, dan vervalt de beslissing en kan later eventueel een nieuwe aanvraag ingediend worden.

2.2.2. Financiering

Het VAPH voorziet in een forfaitaire subsidie per (ondersteunings)module, uitgedrukt in personeelspunten en werkingsmiddelen.

De weerhouden modules en de forfaitaire vergoeding ervan, zijn gebaseerd op de persoonsvolgende budgetten die in een noodsituatie kunnen worden toegekend.

De weerhouden modules zijn:

- dag- en woonondersteuning
- dag- en woonondersteuning +
- dagondersteuning
- woonondersteuning
- individuele ondersteuning

Voor voltijdse dag- en woonondersteuning wordt een tweede module voorzien indien aan een aantal criteria wordt voldaan.

Voor enkel woonondersteuning, enkel dagondersteuning en individuele ondersteuning wordt een hogere budgetcategorie gekozen dan bij noodsituatie.

De subsidiëring van de huidige direct gefinancierde ondersteuningsvormen, zoals de forensische VAPH-units of de observatie-, diagnose- en behandelingsunit, wordt op dit ogenblik steeds uitgedrukt in een combinatie van personeelspunten en werkingsmiddelen per plaats of personeelspunt. Dit zal ook zo zijn voor de direct gefinancierde ondersteuning voor geïnterneerden. We houden rekening met € 74,49 werkingsmiddelen per personeelspunt (cf. forensische VAPH-units) en een geschatte prijs per personeelspunt van € 952,40. De totale kostprijs per ondersteuningsmodule wordt dan als volgt uitgedrukt in een combinatie van personeelspunten en werkingsmiddelen:

		totaalprijs	personeelspunten	werkingsmiddelen
dag- en woonondersteuning in forensische VAPH-unit		€ 89.339,80	87,0000	€ 6.481,00
dag- en woonondersteuning	BC VIII	€ 63.540,33	61,8762	€ 4.609,42
	BC X	€ 81.896,47	79,7516	€ 5.941,04
dagondersteuning	BC IV	€ 38.830,20	37,8132	€ 2.816,87
woonondersteuning	BC V	€ 49.420,27	48,1260	€ 3.585,11
individuele ondersteuning	BC II	€ 19.768,08	19,2504	€ 1.434,04

De modules kunnen niet met elkaar worden gecombineerd.

3% van de personeelspunten kan omgezet worden in bijkomende werkingsmiddelen.

Per geïnterneerde persoon met een handicap zal er één begeleidingsovereenkomst bij het VAPH kunnen geregistreerd worden. De vergunde zorgaanbieder die deze overeenkomst registreert, kan samenwerken met andere vergunde zorgaanbieders die zich bij het VAPH hebben geregistreerd voor het bieden van zorg en ondersteuning aan geïnterneerde personen met een handicap om de nodige ondersteuning te realiseren. Er zullen personeelspunten doorgegeven kunnen worden via het systeem van voorschotten en afrekeningen.

Bij overlijden van de persoon met een handicap of als er een persoonsvolgend budget wordt ter beschikking gesteld, loopt de directe financiering voor geïnterneerden nog 2 maanden door.

Bij beëindiging van de internering loopt de financiering nog drie maanden door.

Subsidiëring van de benodigde aangepaste infrastructuur kan via VIPA-middelen, in combinatie met een co-financiering vanuit de federale overheid.

2.2.3. Instroom

Het budget dat beschikbaar is voor directe financiering van geïnterneerde personen met een handicap is gelimiteerd. Er moet dus bepaald worden wie op een bepaald moment eerst in aanmerking komt voor direct gefinancierde zorg en ondersteuning bij een vergunde zorgaanbieder. Bij het bepalen wie eerst in aanmerking komt houden we rekening met de datum en het uur van ontvangst van het aanvraagformulier directe financiering geïnterneerden bij het VAPH.

Er wordt hierbij geen onderscheid gemaakt per regio. De verdeling van de beschikbare middelen gebeurt op Vlaams niveau.

2.2.4. De vergunde zorgaanbieders

De directe financiering kan enkel ingezet worden bij door het VAPH vergunde zorgaanbieders die zich hiertoe bij het VAPH geregistreerd hebben.

Zij moeten voldoen aan bepaalde specifieke vereisten inzake expertise en/of infrastructuur.

Ze moeten bereid zijn op maat te werken met een forensische doelgroep en beschikken over forensische expertise en opleidingen volgen in functie van de ondersteuning van een forensische doelgroep. Ze moeten tevens sectoraal en intersectoraal afstemmen met andere actoren die betrokken zijn bij de ondersteuning van de geïnterneerde personen en instaan voor opvolging en nazorg van het zorgtraject van de betrokken geïnterneerde persoon.

Als ze dagondersteuning en/of woonondersteuning willen bieden moeten ze beschikken over een aangepaste infrastructuur of bereid zijn op korte termijn de nodige infrastructurele maatregelen te nemen.

Het VAPH zal een oproep tot kandidaatstelling bij de vergunde zorgaanbieders lanceren.

2.2.5. Realiseren van de ondersteuning aan de hand van een overeenkomst

De individuele geïnterneerde persoon met een handicap of zijn vertegenwoordiger sluiten een overeenkomst over de nodige zorg en ondersteuning, met een geregistreerde vergunde zorgaanbieder, die eventueel kan samenwerken met andere geregistreerde zorgaanbieders (onderling te regelen wie welke ondersteuning biedt en tegen welke prijs).

Voorafgaand aan het opstellen van dergelijke overeenkomst dienen reeds de nodige afspraken gemaakt te zijn tussen de verschillende betrokken instanties

De KBM kan het engagement tot opvang en ondersteuning bij de specifieke zorgaanbieder(s) en time-out overnemen in het vonnis over de uitvoeringsmodaliteit van de internering.

Bij het afsluiten van deze overeenkomst geldt een opzegperiode van 3 maanden.

Indien de betrokken geïnterneerde persoon tijdelijk opgenomen moet worden in een door andere overheden gesubsidieerde setting (vb. time-out, tijdelijke ziekenhuisopname), dan wordt de directe financiering na 3 maanden stopgezet.

2.2.6. Uitstroom

Teneinde de gelimiteerde capaciteit binnen de directe financiering (direct gefinancierde zorg en ondersteuning bij een forensische VAPH-unit of bij een geregistreerde vergunde zorgaanbieder) voor te behouden voor de personen die hier werkelijk nood aan hebben, dient doorstroom overwogen en gestimuleerd te worden waar en van zodra mogelijk.

Vanaf de 7e maand direct gefinancierde ondersteuning kan daarom desgewenst de aanvraagprocedure voor een persoonsvolgend budget gestart worden. Het toegewezen budget van betrokken persoon met een handicap wordt standaard in prioriteitengroep 1 geplaatst en ter beschikking gesteld wanneer aan alle voorwaarden van Justitie is voldaan.

Bij de definitieve invrijheidsstelling wordt de directe financiering stopgezet.

2.3. Overgangsmatregelen voor 2018 en 2019

a) Ter beschikking stellen van PVB's aan geïnterneerde personen met een handicap met een vertaalde CRZ-vraag

Geïnterneerde personen met een handicap die op basis van een vertaalde CRZ vraag in aanmerking komen voor de terbeschikkingstelling van een PVB

- én die op het moment van de terbeschikkingstelling nog verblijven in een gevangenis, FPC of erkende medium security afdeling, kunnen géén PVB ter beschikking gesteld krijgen. Conform de afspraken voor deze specifieke groep

personen met een handicap wordt de toewijzing stopgezet en kan geen terbeschikkingstelling gebeuren. De betrokken persoon kan gebruik maken van de procedure voor direct gefinancierde ondersteuning voor geïnterneerde personen met een handicap.

- én die op het moment van de terbeschikkingstelling van het PVB niet verblijven in een gevangenis, FPC of erkende medium security afdeling, krijgen het toegewezen PVB als definitief PVB ter beschikking gesteld. Als het budget niet volstaat kan een meervraag ingediend worden via de reguliere herzieningsprocedure.

b) Overgangsmaatregelen voor geïnterneerde PmH die een persoonsvolgend budget hebben aangevraagd en waarbij de procedure 'on hold' is gezet.

In afwachting van de uitwerking van een specifieke regelgeving voor geïnterneerde personen met een handicap werden de aanvragen van een PVB die werden ingediend door geïnterneerde personen, niet verder behandeld. Zodra de nieuwe regelgeving van kracht is, zal voor de geïnterneerde persoon met een handicap die in een gevangenis, FPC of erkende medium security afdeling verblijft, de aanvraag definitief stopgezet worden. Deze personen kunnen zodra ze klaar zijn om de specifieke setting te verlaten en voor zover ze nood hebben aan handicapspecifieke ondersteuning, de geëigende procedure voor direct gefinancierde ondersteuning voor geïnterneerde personen met een handicap volgen.

Voor geïnterneerde PmH die niet in een van deze specifieke settings verblijven, zal een eerder ingediende aanvraag verder afgehandeld worden. De datum waarop het ondersteuningsplan persoonsvolgende financiering eerder werd ingediend zal als aanvraagdatum worden gehanteerd. Voor personen die nog geen aanvraag hadden ingediend, kan de aanvraagprocedure gestart worden.

c) Overgangsmaatregelen voor personen die i.k.v. transitie ZIN een persoonsvolgend budget ter beschikking gesteld hebben gekregen

Voor de geïnterneerde personen die intussen al beschikken over een persoonsvolgend budget op basis van de transitie vanuit zorg in natura (ZIN), en die dus eigenlijk een 'uitdovende' groep vormen, worden er geen specifieke begeleidende maatregelen voorzien. Indien er zich nieuwe feiten zouden voordoen, en de KBM het concrete zorgaanbod waarvan betrokken geïnterneerde persoon met een handicap tot dusver genoot, niet langer adequaat of geschikt acht, dan kan de KBM dit te allen tijde herroepen en dient het traject naar direct gefinancierde ondersteuning opgestart te worden.

d) Overgangsmaatregelen voor personen die vandaag in een VAPH-voorziening verblijven met middelen van Justitie

Het betreft hier (wellicht slechts enkele) geïnterneerde personen met een handicap die via het stelsel van 'plaatsing' een opname genieten bij door het VAPH vergunde zorgaanbieders. Deze personen met een handicap vallen buiten deze specifieke regeling voor geïnterneerde PMH en moeten als dusdanig ook onderscheiden kunnen worden.

3. Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1 definieert een aantal begrippen die in het ontwerpbesluit worden gehanteerd.

Artikel 2 omschrijft de doelgroep van de direct gefinancierde zorg en ondersteuning voor geïnterneerde personen met een handicap bij vergunde zorgaanbieders met name geïnterneerde personen die verblijven in de gevangenis, een FPC, een medium security afdeling of een forensische VAPH-unit.

Artikel 3 Geïnterneerde personen met een handicap die verblijven in de gevangenis, een FPC of een medium security afdeling kunnen geen aanvraag tot toekenning van een persoonsvolgend budget indienen bij het agentschap. Het agentschap kan hen geen PVB

toewijzen of ter beschikking stellen. Zij komen wel in aanmerking voor direct gefinancierde zorg en ondersteuning voor geïnterneerde personen met een handicap.

Geïnterneerde personen met een handicap die in het kader van directe financiering ondersteund worden door een vergunde zorgaanbieder of verblijven in een forensische VAPH-unit kunnen ten vroegste vanaf de zevende maand na opstart van de ondersteuning de aanvraag van een persoonsvolgend budget starten.

Artikel 4 bepaalt de voorwaarden om in aanmerking te komen voor direct gefinancierde zorg en ondersteuning voor geïnterneerde personen bij een vergunde zorgaanbieder.

Artikel 5 en artikel 6 bepalen op welke wijze een aanvraag moet worden ingediend en op welke wijze de aanvraag wordt afgehandeld. Het agentschap wijst op basis van de gegevens in een gemotiveerd verslag, dat moet worden opgemaakt door de verantwoordelijke van de setting waar de geïnterneerde persoon verblijft, een module ondersteuning toe.

Artikel 7 bepaalt de voorwaarden waaraan vergunde zorgaanbieders die ondersteuning willen bieden aan geïnterneerde personen met een handicap via directe financiering op basis van overeenkomsten moeten voldoen.

Artikel 8 Voor de ondersteuning van de geïnterneerde persoon met een handicap effectief kan worden opgestart moet formeel het fiat worden gevraagd van het VAPH. Het VAPH houdt bij het verlenen van haar goedkeuring tot opstart rekening met de nog beschikbare middelen enerzijds en met de datum van aanvraag van de direct gefinancierde zorg en ondersteuning anderzijds.

Artikel 9 Als het VAPH zijn goedkeuring tot opstart heeft verleend kan de geïnterneerde persoon met een handicap of zijn vertegenwoordiger een individuele dienstverleningsovereenkomst afsluiten met een geregistreerde vergunde zorgaanbieder. Als de zorg en ondersteuning door verschillende geregistreerde vergunde zorgaanbieders zal worden verleend sluiten zij hiervoor een samenwerkingsovereenkomst. De dienstverleningsovereenkomst wordt afgesloten met slechts een van de samenwerkende zorgaanbieders.

Artikel 10 De geïnterneerde persoon met een handicap die ondersteuning geniet bij een vergunde zorgaanbieder staat zelf in voor het betalen van de woon- en leefkosten.

Artikel 11 De geïnterneerde personen met een handicap die van het VAPH groen licht hebben gekregen om direct gefinancierde ondersteuning bij een vergunde zorgaanbieder op te starten kunnen bij het VAPH intensieve bemiddeling vragen als ze er niet in slagen om een geregistreerde vergunde zorgaanbieder te vinden die de nodige ondersteuning kan bieden. De intensieve bemiddeling kan bestaan uit casemanagement of collectieve bemiddeling of een combinatie van beide.

Artikel 12 regelt de subsidiëring van de vergunde zorgaanbieders die zorg en ondersteuning bieden aan de geïnterneerde personen. Zij worden gesubsidieerd voor het aantal personeelspunten en het bedrag werkingsmiddelen dat is vastgesteld voor de module van ondersteuning die het agentschap heeft toegewezen aan de geïnterneerde persoon met een handicap die wordt ondersteund.

Artikel 13 regelt voor de verschillende situaties wanneer directe financiering stopt:

- Bij terbeschikkingstelling van een PVB en bij overlijden van de geïnterneerde persoon : twee maanden na terbeschikkingstelling of overlijden.
- Bij definitieve invrijheidstelling : drie maanden na de datum van de definitieve invrijheidsstelling.
- Bij opzegging : na beëindiging van de dienstverleningsovereenkomst.

Artikel 14 past artikel 6 van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 mei 2017 over de vergoeding van personeelspunten aan. Artikel 6 van dit besluit regelt op welke wijze het

VAPH de voor een subsidie-eenheid subsidieerbare personeelspunten bepaalt. Er wordt gespecificeerd dat het VAPH hierbij moet rekening houden met de personeelspunten die conform dit ontwerpbesluit gesubsidieerd kunnen worden.

Artikel 15 brengt wijzigingen aan aan het besluit van de Vlaamse Regering van 24 november 2017 over de erkenning en subsidiëring van voorzieningen die ondersteuning bieden aan personen met een handicap in de gevangenis en van units voor geïnterneerden.

De voorwaarde voor toegang tot een forensische VAPH-unit over verblijf in een beveiligde setting wordt aangepast. De geïnterneerde persoon moet op het moment van de aanvraag en op het moment van de opname verblijven in de gevangenis, een FPC of een medium risk afdeling.

Met **artikel 16** wordt in artikel 19 van het besluit van 24 november 2017 de bezettingsgraad verlaagd van 95% naar 90%.

Artikel 17 In afwachting van de uitwerking van een regeling voor ondersteuning voor geïnterneerde personen met een handicap werden de aanvragen voor een PVB die werden ingediend door deze personen on hold gezet. Er wordt geregeld wat er met deze hangende aanvragen dient te gebeuren. De beslissingen tot toewijzing of terbeschikkingstelling van een PVB vervallen op 1 december 2018 als de betrokken persoon met een handicap op dat ogenblik verblijft in een beveiligde setting voor geïnterneerde personen. De beslissingen tot toekenning van een budget in het kader van de transitie van cliënten van de voorzieningen vervallen nog niet op 1/12/2018. Zij komen te vervallen op het ogenblik dat de betrokken persoon gebruik maakt van directe gefinancierde zorg en ondersteuning zoals geregeld in dit besluit.

Artikel 18 Het ontwerpbesluit treedt in werking op 1 december 2018.

Artikel 19 behoeft geen commentaar.

4. Weerslag van het voorstel op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap.

Met het voorliggend ontwerpbesluit wordt een regeling uitgewerkt over direct gefinancierde zorg en ondersteuning door geregistreerde vergunde zorgaanbieders voor geïnterneerde personen met een handicap die kunnen uitstromen uit de gevangenis, een FPC, een medium risk afdeling of een forensische VAPH-unit.

In het kader van het uitbreidingsbeleid 2018 werd 4,8 miljoen euro gereserveerd voor deze nieuwe maatregel.

Alvorens direct gefinancierde ondersteuning kan worden opgestart voor een geïnterneerde persoon met een handicap moet het akkoord van het VAPH worden gevraagd. Het VAPH houdt bij het verlenen van haar goedkeuring rekening met de voor deze maatregel beschikbare middelen. Als de middelen op zijn, kan geen goedkeuring meer worden gegeven. De gereserveerde middelen worden gezien als een rollend fonds waarbij middelen heringezet worden bij doorstroom van de geïnterneerde personen naar een persoonsvolgend budget, naar een andere setting buiten het VAPH of na overlijden.

Het positief advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 12 oktober 2018.

Het begrotingsakkoord werd verleend op 25 oktober 2018, onder de voorwaarde dat:

- De budgettaire weerslag wordt opgevangen binnen de beschikbare kredieten
- Dubbele financiering uitgesloten wordt. In geval een direct gefinancierde plaats na terbeschikkingstelling PVB, overlijden of definitieve invrijheidstelling vrijkomt en voor afloop van de directe financiering terug wordt ingevuld, mag deze plaats niet dubbel gefinancierd worden.

5. Weerslag van het voorstel op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten

Het ontwerpbesluit heeft geen effect op de personeelsformatie noch op het personeelsbudget.

6. Weerslag van het voorstel op de lokale besturen

Het ontwerpbesluit heeft geen weerslag op de werking van de lokale besturen.

7. Kwaliteit van de regelgeving

Het bijgaande ontwerpbesluit werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr.2018/454 van 17 oktober 2018.

Het betreft hier regelgeving met weinig inhoudelijke effecten. De opmaak van een RIA is dus niet nodig.

8. Voorstel van beslissing

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering over de zorg en ondersteuning voor geïnterneerde personen met een handicap
2. de Vlaamse minister bevoegd voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, te gelasten over voornoemd ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Jo VANDEURZEN